

Vad innebär det att delta i EU:s ramprogram för forskning och utveckling? I denna serie skildras erfarenheter från olika organisationer. Vad gav deltagandet? Vilket arbete krävdes? Vad lärde man sig i projekten?

Syftet med projektet ECOTARGET är att ta fram nya processer för papperstillverkning som innebär stora besparingar av energi- och vedråvara.

Från ansökan till FN-tal

Redan innan kontraktet med EU var underskrivet fick koordinatören presentera sitt projekt inför 500 vetenskapsjournalister i Bryssel. Den presentationen gav ringar på vattnet och ledde till att hon även har fått hålla tal i FN.

FORSKNINGSINSTITUTET STFI Packforsk vann storslam och blev koordinatörer för två stora EU-projekt år 2004. Båda projekten går in under EU-temat nanoteknik, material och processer.

TJUGOSEX PARTNERS

Ett av dem är ett så kallat integrerat projekt med 26 partners från nio länder. Projektet pågår sammanlagt under fyra år. Syftet med projektet ECOTARGET är att ta fram nya processer för papperstillverkning som innebär stora besparingar av energi- och vedråvara. Ansökningshandlingarna lämnades in i juni 2003, men arbetet började egentligen redan två år innan dess då skogsbranschen träffades i Bryssel för att inför EU:s sjätte ramprogram försöka gå samman i olika projektansökningar.

–Så det var en väldigt lång väntan från det att projektansökningarna på-

börjades till att vi skrev kontrakt, säger Catharina Ottestam, koordinatör för projektet.

Men innan projektet ens var i hamn inbjöds hon av EU-kommissionen att tillsammans med 17 andra koordinatörer hålla ett föredrag inför 500 vetenskapsjournalister i Bryssel.

–Jag har hållit vetenskapliga föredrag om min forskning tidigare, men då har jag pratat inför en församling som redan är insatt i området. Här handlade det om att kommunicera vår forskning och vad vi vill uppnå så att det blev begripligt även för utomstående, säger hon.

OVANLIG PUBLICITET

Hennes föredrag röstades fram av vetenskapsjournalisterna som det bästa av de arton framförda och väckte viss uppståndelse. Det ledde i sin tur till att Catharina Ottestam fick hålla ett

FOTO: STFI-PACKFORSK

– För tillfället koordinerar STFI-Packforsk två integrerade EU-projekt. Catharina Ottestam är koordinatör för ett av dem, ECOTARGET.

liknande föredrag inför Ingenjörsvetenskapsakademins högtidliga sammankomst i Konserthuset i Stockholm hösten 2005. Och i våras var hon en av tre inbjudna föreläsare vid FN:s konferens om hållbar utveckling.

– Visst är det kul för mig personligen, men framförallt har det inneburit att ▶

” Jag tror att det är jätteviktigt och bra om vi faktiskt vågar oss på mer lobbyverksamhet ”

► vårt institut och vår bransch fått synas och har fått en otroligt bra marknadsföring. Det betyder massor i goodwill att kunna visa upp vad vi kan åstadkomma, säger hon.

VISA FRAMFÖTTERNA

För tillfället koordineras två större EU-projekt av STFI-Packforsk. Och att koordinera större projekt innebär att man visar framfötterna och i mycket sätter agendan.

– Men det har för vår del dessutom lett till nya kontakter för vår övriga konsultverksamhet som inte är direkt kopplade till de projekt vi koordinerar, säger Catharina Ottestam.

Hon tror också att själva koordinatorsrollen är väl lämpad just för forskningsinstitutet.

– Vi har oftare lättare att avsätta en person på halvtid att koordinera ett projekt jämfört med universitetens möjligheter, säger hon.

En bidragande orsak till att skogs- och pappersindustrin lyckades få beviljat alla tre projektansökningarna tror hon har att göra med att STFI-Packforsk bedrev viss lobbyverksamhet. Man skulle kunna påstå att projektet påbörjades redan 2001 när ramarna för

EUs sjätte ramprogram diskuterades.

En medarbetare med goda kontakter i korridorerna i Bryssel såg till att få med vissa nyckelord som hållbar utveckling och förnybara material i EUs sjätte ramprogram. Nyckelord som gjorde att den forskning som man inom pappersbranschen ville driva kunde kvala in.

– Jag tror att det är jätteviktigt och bra om vi faktiskt vågar oss på mer lobbyverksamhet. Visst är det långa utdragna processer under själva ansökningsförloppet där man upplever att man inte kan påverka, men då måste vi lära oss att påverka processerna där det går, säger hon.

SOCIOEKONOMISKA STUDIER

ECOTARGET är nu halvvägs in i projektet som sammanlagt kostar 18 miljoner euro, varav EU bidrar med tio miljoner. Resten bidrar projektets partners med i form av arbetad tid. Förutom pappers- och massaforskare deltar även forskare från områden som mekanik, hållfasthetslära, flödesmekanik och bioteknik. Dessutom kommer socioekonomiska studier göras för att undersöka hur implementeringen av ECOTARGETs resultat kan påverka samhället. ■

Fakta ECOTARGET

ECOTARGET är ett så kallat integrerat EU-finansierat projekt. 26 partners från nio länder deltar i projektet som pågår under fyra år och som startade i november 2004. ECOTARGET är uppdelat i sex delprojekt med det gemensamma målet att sänka såväl vedråvaraåtgången som energiförbrukningen med 30 procent, vattenåtgången med 20 procent samt minska avfall och utsläpp med 20 procent vid pappersproduktion. I ett av delprojekten arbetar forskarna med att utveckla en process som används för att framställa papper i flera skikt och att använda träets olika slags fibrer, tjockväggiga respektive tunnväggiga, på rätt ställe i pappret. Genom att tillverka pappret i flera skikt kan man använda mindre råvara för att framställa papper med en viss funktion.

Ett annat delprojekt handlar om att få fram fibrer på mekanisk väg på ett mer energieffektivt sätt. Ett tredje delprojekt ska nå minskad vattenförbrukning i papperstillverkningsprocessen, och ytterligare ett delprojekt handlar om att förbättra möjligheterna att använda returpapper.

Kontakt

Europaprogrammen på VINNOVA arbetar med information och rådgivning om alla delar av ramprogrammet till svenska forskare och företag. Vårt arbete ska bidra till att öka kunskapen om ramprogrammet, och därigenom stärka det svenska deltagandet. Vi har bland annat

nyhetsförmedling, kurser, seminarier och föreläsningar, rådgivning av olika slag samt informationsmaterial. Våra kontaktpersoner inom ramprogrammets alla områden svarar gärna på dina frågor. Du hittar oss på

www.europaprogrammen.se

europaprogrammen

VINNOVA